GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu conecdu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 30. **Brasiovu 2 Maiu 20 Aprile** **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Cuventulu de tronu

cu care Maiestatea Sa imp. si ap. reg. a deschisu diet'a din 1869 la 24 Aprile 1869 in regescului palatiu din Bud'a.

Domniloru Magnati si Deputati!

Ve salutu cu bucuria in ajunulu acestei sesiuni nóue a legelatiunei, — cu bucuria cu atatu mai mare, cu catu sentiescu mai tare necesitatea intieleptei si poternicei dvóstre sprijiniri, pentru cá marile probleme, cari ni stau inainte se se deslege fericesce catu mai curendu.

Cu tóte ca diet'a trecuta, deslegandu cestiunile reporteloru de dreptu publicu, cari au fostu pendenti in decursu de generatiuni, a pusu fundamentulu securu, pre care oper'a se va poté continuá acum mai usioru: totusi mai suntu inca multe, cari se tienu de conditiunile de viétia ale unui venitoriu mai frumosu; si partea cea mai mare si mai urgenta a acestor'a cade pre umerii acestei legelatiuni.

Reportele favoritórie de dreptu publicu formézа numai o unica garantia in sene nesuficienta pentru sórtea natiuniloru; garanti'a principale si decidiatória, fara de care nici celu mai favoritoriu reportu de dreptu publicu nu póte avé resultate duratórie, jace in poterea interna de desvoltare a insasi natiunei.

Desvoltarea acestei poteri de viétia depinde dela reformele interne.

Acest'a o terenulu care interesele patriei vi l'au asemnatu dvóstre.

Chiamarea dvóstre este: a indreptá tóta poterea natiunei, iute si cu resolutiune, la marea opera a reformarei interne: a suplení ce nu s'a facutu din caus'a evenimentelóru; rumpendu cu acele traditiuni ale trecutului, cari stau in calea inaintarei amesurate timpului, a reformá institutiunile tierei dupa spiritulu timpului si indigintiele nóueloru reporte; a desvoltá in tóte directiunile fondulu spiritualu si materialu alu natiunei, cá se póta implé cu demnitate localu, care l'a cuprinsu in sirulu staturiloru pre basea de dreptu publicu de curendu statorita, cá unu paditoriu si factoru alu culturei apusene.

Guvernulu meu nu va intardiá a apelá la activitatea dvóstre in acésta directiune.

Inainte de tóte este afacerea momentósa a administratiunei justitiei, asupra careia chiamu seriós'a dvóstre atentiune.

Adminstratiunea justitiei buna, rapede si nepartiale se tiene de primele recerintie ale vietiei de statu ordinate.

Prin urmare este necesariu cá de o parte a-cel'a, carnia i este incredintiata exercitarea importantei poteri judecatoresci, se se provéda cu tóte garantiele nedependintiei atatu facia cu singuratecii catu si facia cu poterea publica; éra de alta parte tótu insulu se fia asecuratu contra escesuluí poterei judecatoresci.

Deci guvernulu meu ve va propune proiecte de lege despre exercitarea poterei judecatoresci si despre respunsabilitatea judecatoriloru.

In legatura cu acést'a stá proiectulu de lege despre organisarea judecatorieloru de I-a instantia, carele dispune cá organele judecatorieloru de I-a instantia se fia legate de residintia stabile, si cá acestea se se statorésca dupa pretensiunile poporatiunei si ale comunicatiunei publice, in catu toti aceia cari au trebuintia de ajutoriu judecatorescu, se le póta gasi securu de iute.

Mai tardiu vi se va propune spre pertractare constitutionale proiectulu de lege penale, care pune atatu interesele inalte ale ordinei sociali, catu si securitatea personale a singuratecilor sub scutulu unoru norme precise si organice, in locu legiloru neprecise si defectuose si in locu nestabilei praxe penali de pana acum.

In partile mai inalte ale guvernarei s'a redicatu la valóre principiulu respunsabilitatii, éra in partile mai de diosu ale administratiunei ne intelnimu inca totu cu institutiunile sistemului vechiu.

In acestu contrastu jacé o causa naturale a langedului cursu alu administratiunei, si a frecariloru, cari obvinu din timpu in timpu intre guvernulu centrale si organele administratiunei din tiéra, spre daun'a celoru mai momentóse interese.

Un'a dintre agendele principali ale dvóstra va fi asiadara a reformá partea organismului jurisdictiuniloru, care in urm'a reporteloru schimbate si a esperintieloru facute nu se mai póte sustiené, astfeliu, in catu complanandu principiele de autonomia cu ale respunsabilitatii, se se asecure armoni'a necesaria intre guvernulu centrale si organele administratiunei.

Miscarile alegeriloru de curendu decurse érasi au aratatu defectuositatea legei electorali dela 1848.

A suplení aceste defecte si a ordiná decursulu alegeriloru astfeliu in catu libertatea de alegere se fia scutita de excesele partiteloru, inca se tiene de cele mai seriése si mai urgente agende, cari astépta activitatea dvóstre.

Legile dela 1848 au pusu legelatiunea tierei pre basea representantiei poporului in locu de representantiei staturiloru de mai inainte, inse au lasatu organisatiunea casei de susu neschimbata.

Unu obiectu esentialu alu activitatii dvóstre creatórie va fi reformarea organisatiunei casei de susu conformu reporteloru presenti ale tierei, sustienendu avantagiele, cari acésta casa (de susu) desvoltata din istori'a natiunei si concrescuta cu cele mai inalte interese ale natiunei, le oferesce spre exoperarea inaintarei secure si ferite de improvisari.

Pentru libertatea de presa suntu depuse in legile de pana acum dóue garantie mari: un'a in stergerea censurei preventive, éra cecalalta in impregiurarea, ca delictele de presa suntu indrumate inaintea scaunului judecatorescu alu juraliloru.

Sustienendu inse nevatemate aceste dóue principie, trebuie a se ingrigí, cá defectele atatu formali catu si materiali ale legei de presa, dovedite prin esperinti'a de pana acum, se se suplinésca catu mai curendu.

Regularea dreptului asociarii si alu reunirii este una agenda asemenea neamanavera, cá estumodu acestu dreptu fundamentalu alu constitutiunei se se asiedie su scutulu si intre marginile legiloru, si cá marginile dreptului si detorintiei de inspectiune a guvernului se fia staverite cu precisiune.

Diet'a trecuta a creatu lege pentru rescumperarea diecimiloru de vinu. Misiunea dietei presente va fi a desfiintiá celelalte remanintie ale reporturiloru urbariali, pre basea principieloru economiei comuni, scutindu deplinu santitatea proprietatii.

Diet'a din urma prin legea invetiamentului poporalu a estinsu bunetatile instructiunei asupra tuturoru.

Cu acést'a inse s'a depusu numai basea intregului sistemu de instructiune; si interesele cele mai ponderóse ale natiunei pretindu urginte regularea cercuriloru superiori ale invetiamentului, in cari cetatienii patriei se-si póta castigá una calificatiune speciala, corespundietória trebuintieloru sociali ale tierei.

Dreptu acea guvernulu meu va presentá proiecte de lege atatu in caus'a reorganisarei scóleloru de midilocu reali si umanistice, catu si a universitatii si politechnicei.

Conventiunile inchiate cu unele state straine vi se voru presentá, in intielesulu art. XVI din 1867, pentru a le luá la desbatere constitutionale.

Regularea relatiuniloru industriei este neamanavera, in privinti'a acést'a n'avemu legi, séu déca avemu, suntu fórte defectuóse.

Mai departe desvoltarile favorabile de intreprindere si comerciu receru, cá intreprinderile actiunarie se se reguleze prin una lege nóua conformu recerintieloru reporturiloru mai inaintate de economia publica.

Guvernulu meu va face reporturile trebuintióse in privinti'a acestoru dóua obiecte, precum si cu privire la alte mai multe dispusetiuni pentru pastrarea si inmultirea averei nationali.

Aveti se resolviti proiecte de lege in caus'a concesiunarei mai multoru linie ferate, si in privinti'a regularei reporturiloru lucrului publicu si ale dreptului de apa, cari in resultatele loru practice voru da unu nou aventu inaintarei comerciului si bunei existintie materiali.

Discusiunile constitutionali ale dvóstre de regula se voru estinde si asupra bugetului de statu, la a carui staverire, sum convinsu, dvóstra veti avé grigea receruta, pentrucá prin una parsimonia rationale se se sustiena dupa putintia ecuilibriulu in economi'a statului, si finantiele tierei se se reguleze pre base solide.

Trebuie óre se ve recomendu atentiunei dvóstre initiativ'a reformei contributionarie, care formézа unulu dintre cei mai mari motori ai bunei stari materiali.

Pertractarile dietali voru fi ocasiuni binevenite pentru dvóstra, cá se astringeti si mai tare, prin simtiemintele vine ale iubirei si alipirei, legatur'a legale restituita de una parte prin diet'a Ungariei, de alt'a prin a Croatiei-Slavoniei; si cá pre basea realisatei impacatiuni de dreptu publicu se ve impartasiti fratiesce atatu in sarcinele catu si in glori'a aceloru dispusetiuni legelative, dela cari depinde buna starea si marirea comuna a tuturoru tieriloru s. coróne unguresci.

Domniloru Magnati si Representanti! Dvóstra stati in faci'a tuturoru greutatiloru unei ere ponderóse de transitiune.

Afara de cele insirate ve astépta inca una multime mare de agende.

A abdice de tóte acele traditiuni ale trecutului, cari nu se mai potu sustiené, si totu odata a creá institutiuni corespundietórie ideeloru moderne; — cu acésta problema dupla si colectiva aveti dvóstra a ve luptá.

Descurcarea reporteloru recere activitate si timpu, si greutatile efeptuirei se sporescu nu numai prin alipirea nemarginita catra suvenirile trecutului, sustienendu chiaru si cele netrebnice, si impedecandu prin acést'a nóuele creatiuni, — ci de alta parte si prin improvisarea neprecalculatória, care usioru ar' poté acoperi si ocupá cu ruine terenulu pre care ar' trebui a se aredicá edificiulu.

Inse tactic'a si moderatiunea sanetósa a natiunei si intieleptiunea dvóstra voru afiá, intre aceste dóue estremitati, de securu calea cea buna, carea va conduce la binecuventarile unei epoce mai frumóse.

Reporturile nóstre amicali facia cu statele straine ni dau prospectu siguru, ca pacea li liniştea receruta pentru efeptuirea fericita a reformeloru interne, nu va fi conturbata.

Dumnedieu se conduca activitatea dvóstre!

Consciinti'a, ca fericirea mai multoru generatiuni este depusa in manile dvóstre, si ca de si devotamentulu patrioticu in astfeliu de epoce numai arare-ori intempina recunoscinti'a presentelui, cu atatu este inse mai sigura si permanenta gratitudinea, ce venitoriulu o va votá din generatiune in generatiune lucratoriloru perseveranti ai acestei mari transitiuni, se vi imprumute potere pentru a nu sucumbe greutatii lucrariloru dvóstre.

Si cu acést'a dechiaru deschisa diet'a. „Fed."

Cerculu activitatii reg. comisariu pentru Transilvani'a.

1. Comisariulu r. provisoriu esmisu pentru teritoriulu Transilvaniei vigliaza acolo in prim'a linea preste securitatea statului, preste deplin'a executare a legiloru si a ordinatiuniloru, preste sustienerea securitatii persónale si a proprietatii si preste executarea mesureloru uniunei, si decide in tóte aceste lucruri de sene, si in casuri estraordinari, in necesitate, cu potestate plenipotentiaria, totusi are a face deodata aratare la ministeriulu respectivu despre procederea in casulu acesta.

2. Are competintia a conlucra la dislocarea si intrebuintiarea ostasimei din privintiele regimului: ordinarea de brachiu militariu, pe catu organele jurisdictiuniloru nu suntu chiamate a cere asemenea brachia nemidilocitu, suntu a se cere aceste pe calea regiului comisariu.

3. Ordinéza in privinti'a dislocarei si intrebuintiarei gendarmeriei.

4. Elu resolvéza causele transpuse lui spre cialminte de catra ministeriu pentru pertractare si executare.

5. In casuri indoióse si urgente da instructiuni chefiloru jurisdictiuniloru.

6. La gravaminele (uedreptatirile) venite la elu pe calea administratiunei dispune elu nemidilocitu in casulu unei procederi nelegali de notoriet'ate publica séu pentru incungiurarea unei daune grave pe longa reportarea la respectivulu ministeriu.

7. Elu -si da opiniunea séu face propuneri: a) in privinti'a normatiunei emitende pentru teritoriulu transilvanu, specialminte in causele de relegiune si de nationalitate; b) in privinti'a ocuparei tuturoru oficialoru transilvane dependente dela denumirea prin Mai. Sa séu prin ministri, precum in privinti'a distinctiuniloru; c) in privinti'a reuniuniloru de natura politica; d) in tóte causele administrative mai insemnate; e) din tóte prescrierile legali si ordinatiunile ministeriali mai insemnate i se va tramite cate o copia.

8. Fiinduca ei compete dreptulu de a supravighia miscarile politice si manipulatiunile politiei de statu, asia se tiene de resortulu lui si nemidilocit'a séu midiulocit'a punere la cale in privinti'a stradarei pasportéloru de calatoria in strainatate séu pasuri de arme, licentiele de a vinde arme si pulbere de pusca, concederea de teatre si alte representatiunei si productiuni publice, dupa prescrierile ce sustau pana acum in Transilvani'a.

9. In lucrurile resortului sanitariu si ale politiei de sanetate resolvéza elu causele neamanabile séu care suntu lui specialu transpuse.

10. Elu supravighiaza institutele contumaciale din punctulu de vedere de statu si sanitariu politianu.

11. Elu exercitéza mai incolo inspectiunea suprema preste teatrulu nationalu din Clusiu, preste archivulu gubernialu si archivele ce se tienu de aici, preste archivele tierei, ale capitulului din Alb'a Iulia si ale conventului din Clusiu-Monosturu.

12. Elu presiede la siedintiele directiunei fondului desarcinarei pamentului in Ardélu si controléza cursulu lucrariloru.

13. Din personalulu seu provede presidiulu directiunei registreloru de proprietate de pamentu redicata in Clusiu ad. la prot. fundiarie.

14. Cu privire la tóte obiectele, ce cadu in cerculu activitatii sale, tóte organele regimului Transilvaniei suntu obligate a da deslusiri, candu le va cere, si jurisdictiunile suntu obligate a implini insarcinarile impuse de elu. —

Nr. cons. 351 ex 1869.

Catra inspectoratele districtuali de scóle din archidieces'a nóstra greco-orientala din Ardélu.

Inaltulu ministeriu r. ung. de cultu si invetiamentu, prin rescriptulu seu din 17 Martiu a. c. Nr. pres. 435, arata acestui consistoriu, cá supremului inspectoratu scolasticu archidiecesanu, ca, dupa repórtele ce i s'au facutu, starea scóleloru confesionali din patria nu corespunde decisiuniloru cuprinse in § 11 alu articulului de lege 38 din an. 1868, anume inaltulu ministeriu arata, ca edificiele scolastice si odaile pentru invetiamentu suntu necorespundietóre si in multe locuri nesanetóse si in stare rea, si ca in deosebi s'ar fi descoperitu urmatórele defecte: a) nu se tiene terminulu de 8 luni, statoritu prin lege pentru cercetarea scóleloru, si dupa examenele de primavéra din Martiu in multe locuri cercetarea scólei incetéza de totu; b) copiii obligati de a cercetá scól'a, o cercetéza fórte neregulatu si in privinti'a acést'a nu se face aratare nici la officiulu parochialu, nici la celu comunalu; c) scólele afara de o tabla pentru computu si tabele de parete pentru cetire nu au nici unu altu aparatu de invetiamentu; d) defectulu celu mai esentialu e, ca din obiectele de invetiamentu, prevediute in lege, se invétia prea pucinu, si preste totu afara de invetiatur'a religiunei si de computu nu se invetia de regula nimicu altu-ceva.

In legatura cu cele din acésta charta ministeriale datoriu sum a aminti cu acestu prilegiu, cumca atatu sinódele nóstre din an. 1850 si 1864, si congresulu nationalu romanu besericescu din an. 1868, catu si consistoriulu nostru tóte le-au facutu cele ce recere crescerea si luminarea poporului nostru credintiosu, si inaintarea trebii scolare, si ca prelanga tóte stradaniile neobosite ale consistoriului nostru, ale protopopiloru cá directoriloru districtuali de scóle, ale preotimei si comuneloru nóstre besericesci, n'amu potutu spori atatu, catu amu fi potutu spori de nu ne-ar' fi impedecatu urmarile naturali ale pusetinei nóstre besericesci si nationali din timpii de mai nainte, care tóte consistoriulu nostru le-au aratatu inaltului guberniu cu mai multe ocasiuni si cu deosebire la an. 1865 candu inaltu acelasiu au scrisu consistoriului, ca starea interna a scóleloru nóstre infaciséza o icóna trista; esterna a scóleloru nóstre infaciséza o icóna trista; ca adica: „inaltulu guberniu se nu credia, cá si ca adica: „inaltulu guberniu se nu credia, cá si cum scólele nóstre preste totu ar' infacisiá o icóna trista, pentru ca cladirile scolare numai in parte suntu neglese, si inparte suntu bine grigite, si asia suntu negliese, si inparte suntu bine grigite, si asia róga pre inaltu acelasi a nu se machini, cá si cum starea cea esterna a scóleloru nóstre preste totu ar' infacisiá icón'a cea mai triste, ca-ci aici vinu a se considerá mai multe impregiurari, si adica, ca legislati'a patriei nici candu nu s'a ocupatu cu treb'a culturei poporului, dicandu: rusticus praeter mercedem laboris nihil sapet; ca-ci comunele nu suntu organisate politicesce nici pana astadi, ca poporulu tieranu simte si astadi urmarile fóstei grelei sale iobagii atatu mai multu, cu catu 'lu apasa si scumpetea mare, si anii cei neroditori, si feliuritele vijelii elementari, cari l'au ajunsu in cesti ani din urma. Aceste impregiurari tragu apoi dupa sene si frecuentarea iregulata de scóla a copiiloru, si negligérea gradiniloru de pomi in multe locuri, éra in altele lipsirea loru totala. Cumca voru fi si in altele lipsirea loru totala. Cumca voru fi si in altele lipsirea loru totala. Cumca voru fi si

iestatea Sa le reinnoi seriositatea agendeloru cerute de binele publicu alu tierei.

In siedinti'a prima a camerei deputatiloru se facura cunoscute 35 de alegeri, in contra carora s'au facutu proteste. Intre acestea se afla si Vincentiu Babesiu si Gruescu. Despre deputatii dela Nasendu nu se aude nimica.

Facia cu provocarea lui Deák, cá partit'a lui se oserbeze disciplina stricta, deputatii **sasi** de calibrulu vechiu, cari tienu de partit'a lui Deák, si au reservatu mana liberala in tóte cestiunile privitórie la natiunea saséca. Deputatii sasi se voru tiené de tactic'a de a vota pentru reforme liberali, totusi se voru incorda a elupta concesiuni in privinti'a dreptului sasescu si voru tiené consultari in caus'a acésta separate. Óre de ce nu se alatura la partit'a nationalitatiloru? — Vreu se traga folosu pentru sene. —

In ceea ce privesce ceremonialulu, apoi acesta a fostu cá si de alta data la deschiderea dietei. — Irányi a datu o petitiune la dieta, cá presedintele se invite pe Kossuth se-si ocupe loculu cá deputatu. Diet'a se va ocupa multu timpu cu verificatiunile, pana acum s'au impartitu in 9 sectiuni. —

Gustavu Groisz vice-presedintele guberniale e denumitu consiliariu ministerialu, si secretariulu gub. Friedericu Schreiber secr. ministerialu in ministeriulu de interne. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. La alegerea de delegatiuni din Bucovin'a se alésa br. Petrino si suplentu Procopovicz. Deputatii poloni Grohoļzki si Zieblikievici n'au primitu alegerea, Bohenski, Hubichi si conte Adamu Potocki au primitu numai suptu conditiune, déca le voru succede in plenulu senatului pretensiunile autonomice. — Proiectulu regimului pentru introducerea de nóue monete de cate 4 si 8 fl. in loculu corenei si diumetate coróna, in metalu, e bine primitu, fiinduca 8 fl. facu tocma 20 franci si se inlesnesce reducerea in bani cu francii. —

In cas'a deputatiloru senatului, siedinti'a din 22 Aprile, se desbatù legea pentru scóle. Polonii, tirolesii si slovenii au pretinsu se se tréca la ordinea dilei. Preotulu tirolesu Greuter apara libertatea instructiunei si dice, ca statulu n'are dreptu a prescrie cá instructiunea se se taia dela religiune; apoi cu acésta se sarpa basa intregei educatiuni religióse si dice, ca Beust se-si aduca aminte, ca in 1851 in Saxoni'a elu singuru au sustienutu scólele confesionali, pe candu acum e in contra loru, si provóca se se faca alta lege pe basa libertatii instructiunei. — Dr. Toman imputa ministeriului de culte, ca vré a-si insusi dreptulu celu eternu alu popóreloru de a determina dupa §-lu 11 din legea fundamentala si limb'a instructiunei, dar' apoi proiectulu contiene, cá in scólele populari si la popórele negermane se fia limb'a germana si apoi asta dispusetiune a legei e o vatamare flagranta a dreptului fiacarui poporu. Nu ve faceti ilusiuni dise, cumca noi nu ve oserbamu tendintiele de a germanisa, dar' se sciti, ca acésta nu ve va succede. Cu tóte acestea proiectulu se lua la discusiune. Polonii, slovenii si tirolesii protestara, parasira sal'a si cei remasi nu avea numerulu de a puté decide, ci s'au cantatu din tóte anghiurile vreo cativa, cá se complinésca numerulu cerutu pentru a puté decide si asia se redeschisse siedinti'a. — O facura si nemtii cum facura maghiarii cu legea uniunei, ca in calopulu celu mai mare primira propunerile regimului pentru legea de scóle. — Cu tóte acestea vedemu ca vreo dóua diurnale din Vien'a se mira, ca cuventulu de tronu din Pest'a facutu de min. Horváth nu contiene nici o vorba despre cestiunea cea importanta a nationalitatiloru. — Contraste, sirete! —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Iasi 12 Aprile. Domnitoriulu in calatori'a sa dela Bacau la Romanu, Tergu-frumosu pana la Lipscani, o diumetate posta dela Iasi, fù primitu cu arcuri de triumfu si cu vivate entusiastice, éra in Iasi primirea ei fù cu o unanima manifestatiune din partea tuturoru autoritatiloru civile si militarie una din cele mai rari, tragundu deadreptulu la metropolia, unde asistà la Te Deum de aici trase la „cortelu in casele ministrului Cogalnicénu. Sér'a orasiulu a fostu iluminatu.

In diu'a de Joi, I. S. a primitu pe dnii amploiati si militari, si sér'a a binevoitu de a visità teatrulu nationalu, unde s'a cantatu unu imnu in onórea I. S. La finele imnului se arata unu tablou nationalu. Intre acte dr'a Nimiti'a V. Alexandrescu a cantatu dóue cantece, unulu francesu si altulu germanu, acompaniata pe piano de d. profesore Casimiru Biscotini, la care a capatatu numeróse aplause si mai multe buchete de flori.

Vineri, I. S. a visitatu ospitalulu centralu a casei St. Spiridonu, institutulu Grigorianu si ospitalulu Alienatiloru; dupa acést'a I. S. facù o visita la Pr. S. S. par. metropolitu si dupa acesta a visitatu scól'a centrala de fete si scól'a technica. In tóte locurile I. S. a esprimatu multiamirile sale si la ospitalulu centralu alu casei St. Spiridonu I. S. a felicitatu pe d. Dr. Bendella cá membru alu epitropiei. Dela scól'a technica I. S. s'a dusu in mai multe librarii, unde a cumparatu diferite carti. Sér'a I. S. a binevoitu de a visità teatrulu gérmanu, unde in onórea inaltului ospete s'a vorbitu unu prologu si s'a representatu unu tablou alegoricu.

Astadi I. S. a visitatu scól'a militaria, casarm'a de artilerie dela Copou, casarm'a pe piati'a palatului administrativu si casarm'a din casele dlui Maurocordatu. Sér'a I. S. a datu unu prandiu la care erá invitati dnii consuli si mai multi functionari civili si militari.

In cursulu septemanei, Domnitoriulu va fi visitatu aici si de fratele celu mai mare alu Inaltimei Sale. — „Cur."

— Alteti'a Sa principele Leopoldu de Hohenzollern a sositu in Iasi astadi, Marti la 5 si diumetate óre sér'a.

Receptiunea a fostu splendida. Inaltimea Sa Domnulu Romaniloru a mersu o diumetate posta inaintea ilustrului seu frate. Orasiulu Iasi s'a bucuratu de a primi in sinulu seu pe acesti doi frati, cari au atatea titluri la dragostea romaniloru. —

— Imprumutulu calei de feru in Romani'a, desfacute de banc'a anglo-austriaca pentru subscriere in Vien'a numai in piati'a Vienei a primitu subscriptiuni prestè sum'a defipta de 10 milióne taleri. Chartiele romane au cautare si in Parisu si in Londonu si Florenti'a. Caus'a e, ca contribuitunea in Romani'a e mica, ca dominiele statului aducu mari venituri; si deschidiendusse drumulu de feru dominiale voru cresce in pretiu indoitu; apoi si ipotec'a drumuriloru de feru da mare garantia, interesulu de $10^3/_4$ % in cursulu emisiunei platitu in argintu si auru inca atragu pe cei ce vreau asi asigura capitalulu. Ore de ce n'au facutu anunciale pentru subscrierea la obligatiuni de acestea pentru imprumutulu de 40 milióne taleri séu 150 milióne franci si intre romanii dincóce de Carpati, ca s'ar fi adatu multi subscrietori, fiindu obligatiunile de cate 375 franci si interesulu $7^1/_2$ % pe anu?! alte de 1500, 3000, 3750 si cele mai mari 7500 fl. franci computandu francelu cam de 38 de cr.? Indolenti'a catra frati dór' nu va fi causa?! —

FRANCI'A. Parisu 27 Aprile. Corpulu legiuitoriu a adoptatu adi bugetulu straordinariu, si-a votatu legea pensiuniloru pentru soldatii din antaiulu imperiu. Dupa acést'a presiedintele a cititu decretulu de disolvere a corpului legiuitoriu.

Alegatorii suntu convocati a alege pe viitorii deputati in dilele de 23 si 27 Maiu.

Frère-Orban va pleca mane. Calatori'a sa la Parisu n'a fostu neroditória, se va numi in curendu o comisiune mixta pentru a deslegá cestiunea. —

ITALI'A. Florenti'a 27 Aprile. Menabrea desminte sgomotele in privinti'a schimbarii de ministeriu.

Camer'a a adoptatu exercitiulu bugetariu provisoriu. —

— Festivitate in onórea lui Machiavelli. Senatulu comunalu din Florenti'a a votatu sum'a de 10.000 franci pentru serbarea dilei in carea se voru implini 400 de ani dela nascerea lui Machiavelli, a primului diplomatu si scrietoriu politicu italianu in alu caruia capu ferbea ide'a de „unitatea nationala a Italiei". 5000 de franci se voru dá autoriului celei mai bune scrieri despre renumitulu secretariu de statu alu republicei; éra cu celelalte 5000 de franci se va arangiá o festivitate in gradinile oricellarie, unde a tienutu Machiavelli consultari politice cu amicii sei pe timpulu candu s'au conjuratu contra Mediciloru. Serbarea se va tiené in lun'a lui Maiu anulu venitoriu. Diurnalele italiane descoperu multe amenunte necunoscute anca despre Machiavelli, asia d. e. intr'o disputa diuaristica se descoperí loculu vilei secretariului, despre carea pana acum multi erau indusi in eróre. Spera „Alb.", ca cu acésta ocasiune se va pune la respectiv'a vila somnu apriatu cá se fia posteritatei dovéda. —

GERMANI'A. Berlinu 24 Aprile. Regele, primindu congresulu internationalu, in corpu, a pronunciatu o alocutiune binevoitória, M. S. spera, ca deliberatiunile acestui congresu, pentru a se oserá neutralitate in servitiulu sanitariu, in timpu de resbelu, voru dá resultate mai favorabile decatu acele obtienute pana acum din tractaturi internationali. Conchidiendu, regele dice: „Doresce cá momentulu unde veti avea a intrebuintiá activitatea dv. se fia inca departe de noi; dara déca unu resbelu se va ivi, succesulu va incoróná silintiele dvóstre." —

Berlinu 27 Aprile. Congresulu internationale a adoptatu o propunere a lui Langenbek cá puterile neutre se puna pe medicii militari la puterile beligeranti. Acésta propunere facuta in dieta de catra comisariulu federale a produsu mare miscare. Bismark a dechiaratu, ca este de trebuintia a se lucrá pentru aparerea federale. — „Rom."

Varietati.

— Marirea salariuloru la oficiri dela colonelu in diosu, propusa de ministeriulu belicu alu imperiului, a primitu sanctiunea imperatésca pentru armat'a c. r. Colonelulu are 250 fl. pe luna (cu 40 fl. mai multu), vice-colonelulu 175 fl., maiorulu 140 (ambi cu cate 35 fl. mai multu), capitanulu de infanteria si cavaleria cl. I 100 fl. (mai inainte 75 fl.), de a II cl. 75 fl. (dela 62 fl.), locotenentele primariu dela 44 la 60 fl., sublocotenentele la 50 fl. (cu 10 resp. 14 fl.). Pausialulu pentru lemne nu se da. Competintí'a pentru furagiu la oficirii de cavaleria se scade cu una portiune si se primescu 10 fl. pe luna cá ecuivalentu dela capitanu in diosu. Pentru ecuipare inca s'a facutu imbunatatire. Si oficialii militari voru avé asemenea favóre. Bugetulu pe 1870 se va proiecta pe basea acestoru legi suite. —

— Residentie regesci in Croati'a. Se scrie, cumca in Croati'a s'a decisu in cercurile datatórie de tonu, cá din midilócele tierei se se rédice o residentia in Agramu langa promenada; apoi croatii vrean se cumpere dominiulu Gyulaianu langa Sav'a si dominiulu Csicse, cá se servésca Maiestatiloru Sale de castele pentru petrecere, cum e dominiulu Godollo in Ungari'a. Noi ardelenii unde i vomu face vr'o residentia?! — Blasiu. Brasieu?

— Jidanii in Galiti'a persecutati. In Jaroslau, Radumno si Vieslin le sparsera locuitorii ferestrele in timpu de nópte. In Rzeszow se batura 4 jidani pana la versare de sange. Oficiulu comunalu inu data preste granitia cá pe vagabundi. Óre de ce nu se face atata alarma de persecutiunea jidaniloru din Galiti'a, Boemi'a si Ungari'a, cá se resune prin Europ'a, dupa cum se facù cu Romani'a, candu li se clatiná numai cate unu peru pe capulu de vagabundi. De ce nu se folosescu si romanii de asemeni persecutiuni spre a depopularisa spiritulu de persecutiune intre omenire?! — Mai vertosu, pe unde se persecuta si fratii loru crestini?! —

Anunciu bibliograficu

La stabilimentulu tipograficu alu societatii Deutsch in Pest'a este sub tiparitu opulu:

VOCABULARIU

Italiano - Romanu, Franceso - Romanu

si

Romano - Italiano - Francesu

cu trei tractate gramaticale si cu adaugerea numeloru proprie celoru mai principale. Prelucratu de

I. L. FROLLO,

profesoru la gimnasiulu Carolu I. in Braila.

Tóta oper'a formandu trei volume mari, va apare in 8° mare, cu litere compacte, in 10 fascicle séu aprópe, cuprindiendu fiacare fasciclu cate 10 cóle.

In scurtu va esí de sub tiparitu volumulu I. adica partea Italiano-Romana, primulu opu lexicografícu pentru limb'a italiana in literatur'a romana, care va cuprinde trei fascicle, plus 4—5 cole, cari voru intregí oper'a, adica 34—35 de cóle.

Abonamentele pentru tóte provinciele austriace se primescu la librari'a „AIGNER et RAUTMANN." (Pest'a, Waitznergasse, Hotel Nation.)

Pretiulu fiacarui fasciclu va fi de 5 lei noui (2 fl. val. austr.). —

Dispositiunile postei romane.

Dela directi'a generala a telegrafeloru si posteloru in Romani'a.

(Urmare.)

Taxe.

Prin tabloulu de mai la vale se da cunoscut'a deslusire in privinti'a aplicarei taxeloru asupra obiecteloru postei de scrisori din tiéra adresata in tierile principali, taxe reduse simtitoriu pentru tramiterile francate.

Costurile in bani ce se vedu indicate, suntu acelea datorite pentru fiacare portu simplu ce ecuivaléza cu numerulu grameloru din rubric'a ce précede indata dupa rubric'a taxei:

NUMIREA TIERILORU.	Scrisori simple. Greutatea unui portu simplu.	Taxele de platitu. Laporsire in casu de franc.	Taxele de platitu. La sosire in casu de franc.	Imprimate de totu feliulu Francare obligatorie. Taxa. Greutetea unui portu simplu.		Probe de marfuri. Francare obligatoria. Taxa Greutatea unui portu simplu.	
	Grame	Bani	Bani	Grame	Bani	Grame	Bani
1. Monarchi'a austro-maghiara, afara de raionulu limitrofu, orasiulu Belgradu in Serbi'a, statele Germaniei si marele ducatu de Luxemburg cu privire la conditiuni de francare: Facultivu.	15	25	50	40	5	40	5
2. Raionulu limitrofu austro-maghiaru. (O nomenclatura de biurourile din cuprinsulu acestui raionu, se va procurá fiacarui biurou postalu romanu. Facultativu.	15	15	25	40	5	40	5
3. Widdin, Ruscincu si Cernavod'a (cu exceptiune, ca scrisorile dela Calafatu pentru Widdin si dela Giurgiu pentru Ruscincu si vice-versa, voru plati tax'a redusa adica). Facultativu.	15	25	50	40	5	40	5
4. Alexandri'a din Egyptu, Antivari, Beirut, Caiaf'a, Candi'a, Canea, Dardanelle, Durazzo, Jaffa, Janin'a, Ierusalimu, Larnac'a, Mitilin'a, Portulu-Said. Preves'a, Retimo, Rhodus, Smyrna, Tenedos, Cesme (Chio). Facultativu.	15	50	75	40	10	40	10
5. Adrianopole, Burgas, Cavalla, Constantinopole, Gallipoli, Ineboli, Kiustendje, Lagos, Philippopole, Salonicu, Samsun, Seres, Sophia, Sulina, Trapezunt, Tulcea, Varn'a si Volo. Facultativu.	15	40	60	40	10	40	10
6. Belgi'a. Facultativu.	15	35	70	40	10	40	10
7. Danemarc'a. Facultativu.	15	35	70	40	15	40	15
8. Spani'a (impreuna cu Gibraltarulu, insulele Canarie, si posesiunile spaniole de pe tiermulu septentrionale alu Africei. Facultativu.	10	85	120	40	15	40	15
9. Statele Pontificali. Obligatoriu.	15	50	60	40	15	cá scris.	—
10. Franci'a si Algeri'a. Facultativu	10	75	85	45[1] séu 15[2]	20	cá scris.	—
11. Greci'a:							
a) Pe calile monarchiei austro-maghiare.	15	75	95	40	15	40	15
b) „ Constantinopolei. Obligatoru.	15	50	45	40	10	40	10
12. Marea Britania si Irlandi'a. Facultativu.	15	75	110	15	15	15	15
13. Itali'a. Facultativu.	15	50	85	40	10	40	10
14. Tierile de diosu (Olandi'a). Facultativu.	15	35	70	40	15	40	15
15. Portugali'a (cu Mader'a si insulele Azore). Facultativu.	10	85	120	40	15	40	30
16. Rusi'a. Facultativu.	15	60	95	40	10	40	10
17. Svedi'a. Facultativu.	15	70	95	40	15	40	15
18. Helveti'a. Facultativu.	15	35	70	40	10	40	10
19. Egyptulu (afara de Alexandri'a si Portulu Said, cifr'a 5 de mai susu). Facultativu. [3]	15	75	110	40	20	40	20
20. Tunis. Facultativu.	7½	75	110	40	20	cá scris.	—
21. Statele Unite ale Americei de nordu:							
a) Via Ostandei. Facultativu.	15	85	120	40	20	40	20
b) Via Bremei séu Hamburgului. Facultativu.	15	60	95	40	15	40	15
22. Posesiunile englese din Americ'a de nordu (Canad'a s. c. l.) Facultativu.	15	130	160	15	15	15	15
23. Indiele orientali britanice, insulele Bermude, Guyan'a britanica. Facultativu.	15	190	220	15	15	15	15
24. Guadeluppa si Martinica. Facultativu.	7½	130	140	45 séu 15	25	cá scris.	—
25. Cuba, Portorico, Haiti, Costa-rica, tiermulu Moscitiloru, Nóua-Granada, Nicaragua, Venezuela. Obligatoru.	15	190	220	15	15	cá scris.	—
26. Confederatiunea Argentina, Mexiculu, Paraguay, Urugay. Obligatoru	7½	130	140	45 séu 15	25	„	
27. Bresilu. Facultativu	7½	150	160	45 séu 15	25	„	
28. Bolivi'a, Chili, Equatorulu, Guatemala, Peru. Obligatoru.	15	315	345	15	15	„	
29. Aden, Indiele orientali, Chin'a, Japoni'a, via Triestu. Obligatoru.	15	110	60	40	20	40	[4]20
30. Australi'a, via Triestu. Obligatoru	15	110	60	40	20	40	20

Observatiuni.

1. Acolo unde greutatea unui portu simplu pentru imprimatele periodice se indica cu 45 grame séu 15 grame, prim'a greutate (45 grame) se aplica la diuare si alte imprimate periodice; celalaltu (15 grame) la imprimatele neperiodice.

2. Tramiterile nesuficientu francate, suntu considerate si taxate cá scrisori nefrancate, scadiendu-se pretiulu timbreloru postali aplicate pe densele.

3. Pentru tóte indicarile necontienute in tabloulu de mai susu, se voru puté luá lamuriri dela biurourile postali romane.

(Va urmá).

[1]) Diuarile si imprimatele periodice.

[2]) Imprimatele neperiodice.

[3]) Facultativu pentru Egyptulu de susu si dincolo de Minié.

[4]) Pentru probele de marfuri destinate pentru posesiunile nebritanice si pentru Chin'a (afara de Hong-Kong), tax'a simpla este de 80 bani.

Nr. 2677/1869. 2—3

Escriere de concursu.

Dupace cu inaltulu emisu alu regiolui Guberniu din 1-a Aprile anulu 1869, Nr. 5722 s'a aplacidatu concesiunea spre a se redica una apoteca publica cu dreptu personale in tergsiorulu comun'a Feldiór'a, in conformitate cu emisulu acestu inaltu se escria dara pentru conferirea acestei indreptatiri concursu.

Competitorii au se-si dé petitiunile instruinde cu testimoniale necesaria pana in 15 Iuniu a. c. la acestu magistratu. —

Brasiovu in 21 Aprile 1869

Magistratiulu urbanu si districtualu.

Pertractare de ofertu pentru edificare.

Fiinduca sub terminulu defiptu nu s'a aratatu nici unu iubitoriu de intreprindere pentru **didirea unei ospetarie** la monastirea Sinaia, la recercarea si in numele eforiei spitaleloru civili din Bucuresci se aduce prin acésta la cunosciintia publica, cumca terminulu pentru tractarea privitória la acésta didire, pana candu se mai potu inca face ofertele, s'a defiptu pana la 15 Maiu st. v. a. c. Doritorii de acésta intreprindere se binevoiésca a se afla pana la terminulu acesta séu la oficiulu districtuale in Ploiesci séu in localulu eforiei in Bucuresci strat'a Coltii Nr. 38.

Planurile si proiectarea speseloru s. c. l. se potu vedé aici in Brasiovu in cancelari'a

Camerei comerciale si industriale brasiovene.

Brasiovu 29 Aprile 1869. 1—3

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicultu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru misiuitórie, analisatu si aprobatu de chemicutu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe computu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depositulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. l. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Kooya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Arada F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru“; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 25

A. Schwarze et Bartha,

piati'a Nr. 16,

recomanda onoratiloru sei cumparatori si onoratului publicu depositulu loru bine asortatu de marfa:

materie de cele mai moderne de paletóne, pantaloni si giletce.

Sususcrisii prin cumparatur'a marfei trasa deadreptulu dela fabrica cu multa inlesnire si folosu impreunatu se afla in placuta pusetiune a provedé pe onorabilii sei cumparatori in tóta direptiunea si a le sierbi cu pretiurile cele mai discrete si catu se póte de bine.

Pentru pregatire buna si intielita de vestminte comandate a se face se va purta grigi'a cea mai mare si cu tóta solicitudinea, cá si pana acuma. — 5—5

CURSURILE

la bursa in 30 Aprile 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 81 cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 50 „ „

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui

JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.

Pentru SS. serbatori ale inviarii Nr. v. va esi numai Sambata septemana luminata. —